

Problematische gehechtheid

Deze richtlijn gaat over kinderen en jongeren die een problematische gehechtheidsrelatie hebben met hun (pleeg/adoptie) ouders. Onveilig gehechte kinderen of jongeren ontlenen geen of onvoldoende emotionele veiligheid aan de relatie met hun ouder(s). Problematische gehechtheidsrelaties kunnen een negatieve invloed hebben op de kwaliteit van leven van het kind of de jongere, afhankelijk van de ernst van de gehechtheidsproblemen.

Beschikbare materialen

Voor het raadplegen en toepassen van de richtlijn Problematische gehechtheid heb je een aantal materialen tot je beschikking: de richtlijn zelf, de onderbouwing, een set van vier werkkaarten en een cliëntversie: informatie voor ouders. Deze materialen kun je downloaden en bestellen op www.richtlijnenjeugdhulp.nl.

Aan de slag met deze richtlijn

Wij hopen dat de richtlijn Problematische gehechtheid jou en je team ondersteunt in je dagelijkse werk. Met behulp van het werkblad dat nu voor je ligt kun je zelf en/of samen met je team kennis maken met de richtlijn. Door het invullen krijg je ook een overzicht van hoe je de richtlijn op dit moment al toe past en kom je achter de dingen die nog aandacht vragen. We hopen dat het invullen van dit werkblad je inspireert om (verder) met deze richtlijn aan de slag te gaan.

Instructie

Je krijgt steeds de opdracht om een stukje in de richtlijn door te nemen en beantwoordt daar vervolgens een of meerdere vragen over. We proberen je daarbij zoveel mogelijk te laten reflecteren op hoe jij en/of je team momenteel werkt.

Inleiding

Lees de inleiding. Hierin staat bijvoorbeeld wat het doel is van de richtlijn en op welke manier je deze kunt gebruiken.

1. Wat betekent het werken met een richtlijn voor jou? Welke reacties roept dit op en welke consequenties kan het werken volgens een richtlijn hebben voor jouw professioneel handelen (denk aan- voor en nadelen)?

Lees op pagina 11 de passage 'gedeelde besluitvorming'.

2. Hoe krijgt gedeelde besluitvorming een plaats binnen de trajecten die je uitvoert? Welke punten herken je? Welke verbeteringen zijn mogelijk en wat is daarvoor nodig?

Hoofdstuk 1: Definitie

Lees paragraaf 1.6 en bekijk werkkaart 2.

3. Ben je bekend met de verschillende typen (onveilige) gehechtheidsrelaties die in het hoofdstuk worden genoemd? Welke type herken je bij de kinderen of jongeren in jouw trajecten?

4. Een problematische gehechtheidsrelatie gaat vaak samen met probleemgedrag bij het kind of de jongere. Beide problemen verdienen serieuze aandacht. Het is van belang om beide problematieken te herkennen en aandacht te geven in de begeleiding of behandeling. Lukt dat in jouw werk? Waarom lukt dit wel of niet? Zijn er verbeteringen mogelijk en wat is daarvoor nodig?

Lees paragraaf 1.6 en bekijk werkkaart 2.

5. In de paragraaf en op de werkkaart wordt beschreven wat jeugdprofessionals kunnen doen bij een onveilig gehecht kind of jongere en hoe je een veilige gehechtheidsrelatie op bouwt. Lukt het om deze aanbevelingen in de praktijk te brengen? Welke verbeteringen zijn mogelijk en wat is daarvoor nodig?

Lees de conclusies en aanbevelingen in paragraaf 1.7 en 1.8.

6. Wat vind je voor je eigen werk /binnen jouw team belangrijk uit hoofdstuk 1?

Hoofdstuk 2. Prevalentie

Lees paragraaf 2.1 en 2.2.

7. Wat valt je op in dit hoofdstuk? Ben je altijd alert op situaties waarin problematische gehechtheidrelaties vaker voor komen?

Hoofdstuk 3. Oorzaken en kenmerken

Lees paragraaf 3.1 en 3.2.

8. Ben je bekend met de verschillende factoren die van invloed zijn op een problematische gehechtheid? Hoe ben je hier tijdens je werk alert op?

Lees de conclusies en aanbevelingen in paragraaf 3.3 en 3.4.

9. Wat vind je voor je eigen werk /binnen jouw team belangrijk uit hoofdstuk 3?

Hoofdstuk 4. Signalering en diagnostiek

Bij vermoedens van problematische gehechtheid beveelt de richtlijn (paragraaf 4.2) aan om een keuze te maken uit de volgende screeningslijsten:

- Lijst Signalen van verstoord hechtingsgedrag
- Attachment Insecurity Screening Inventory (AISl)
- Child Behaviour Checklist (CBCL)
- Youth Self Report (YSR)
- Teachers Report Form (TRF)
- Emotional Availability Scales (EAS)

10. Kruis aan welke van deze instrumenten/lijsten beschikbaar zijn binnen jullie organisatie. Aan welke zou je behoefte hebben? Ben je voldoende toegerust om deze instrumenten in te zetten? Welke verbeteringen zijn mogelijk en wat is daar voor nodig?

In paragraaf 4.3 worden diagnostische instrumenten genoemd voor in de klinische praktijk.

- Klinische observatie van gehechtheid
- Disturbance of attachment interview
- Parent developmental interview
- Working model of child interview

11. Kruis aan welke van deze instrumenten/lijsten beschikbaar zijn binnen jullie organisatie. Aan welke zou je behoefte hebben? Ben je voldoende toegerust om deze instrumenten in te zetten? Welke verbeteringen zijn mogelijk en wat is daar voor nodig?

Lees de conclusies en aanbevelingen in paragraaf 4.4 en 4.5.

12. Wat vind je voor je eigen werk /binnen jouw team belangrijk uit hoofdstuk 4?

Hoofdstuk 5. Preventie en interventie

Lees paragraaf 5.2.

13. Welke van de genoemde preventieve interventies en methodes zijn in jouw organisatie voor handen en worden ingezet? Wat zijn de ervaringen hier mee? Is er behoefte aan een breder of ander aanbod?

Lees paragraaf 5.3.

14. Welke interventies die zich richten op de behandeling van problematische gehechtheid uit paragraaf 5.3 worden door jullie gebruikt of zijn beschikbaar in de organisatie? Wat zijn de ervaringen hier mee? Is er behoefte aan een breder of ander aanbod?

Lees de conclusies en aanbevelingen in paragraaf 5.5 en 5.6.

15. Wat vind je voor je eigen werk /binnen jouw team belangrijk uit hoofdstuk 5?

Hoofdstuk 6. Prognose

Lees de conclusies en aanbevelingen in paragraaf 6.2 en 6.3.

16. Een van de aanbevelingen is om een kind met problematische gehechtheid over een langere tijdsperiode heen te blijven monitoren door een gedragswetenschapper. Gebeurt dit binnen jouw organisatie? Waarom wel of niet? Wat kan hierin worden verbeterd?

17. Wat vind je voor je eigen werk /binnen jouw team belangrijk uit hoofdstuk 6?

Cliëntversie/informatie voor ouders

Lees de informatie voor ouders.

18. Past de informatie bij jouw/jullie manier van werken? Welke vragen kan deze cliëntversie van de richtlijn oproepen bij de cliënten en welke antwoorden kun je hier op geven?

Over Richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming

Richtlijnen zijn bedoeld om jou als professional te ondersteunen in je werk. Het zijn aanbevelingen die richting geven aan de professionele afwegingen die je in de jeugdhulp dagelijks maakt.

De richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming bieden een overzicht van de laatste kennis: op basis van wetenschap, praktijk én cliëntvoorkeuren. Met praktische aanbevelingen en kennis binnen handbereik beslissen jij en je cliënt samen over een effectieve aanpak. In totaal ontwikkelen en implementeren we 14 richtlijnen.

Meer weten? www.richtlijnenjeugdhulp.nl.

Richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming zijn een initiatief van:

